

Sąvartynų, esančių Biržų ir Kupiškio rajonuose, uždarymo darbai

Nuo 2009 m. liepos 16 d. Panevėžio regione atliekos nebešalinamos 94 Europos Sąjungos reikalavimų neatitinkančiuose sąvartynuose. Biržų ir Kupiškio rajonuose esančių sąvartynų sutvarkymo darbus buvo numatyta atlikti iki 2012 m. kovo 25 d.

Biržų ir Kupiškio rajonuose tvarkomi 42 įvairaus dydžio sąvartynai ir šiukšlynai, kurie sudaro beveik pusę Panevėžio regionui priklausančių sąvartynų: Biržų miesto buitinių atliekų sąvartynas (Ožkiniškio), Kupiškio sąvartynas (Didžiagrašių) bei po 20 mažesnių sąvartynų ir šiukšlynų kiekviename rajone. Sąvartynų ir šiukšlynų uždarymo darbus atlieka UAB „Pireka“, SIA „Būvalts R“ ir UAB „Viacon Statyba“. Bendras šių rajonų sutvarkytų užterštų teritorijų plotas sieks apie 27,6 ha, t.y. Biržų r. – apie 18,4 ha, Kupiškio r. – 9,2 ha. Darbų vertė šiuose rajonuose pagal Rangos sutartį yra 4.276.946,75 litų.

Biržų miesto buitinių atliekų sąvartyno (Ožkiniškio) ir Kupiškio sąvartyno (Didžiagrašių) uždarymo darbus buvo numatyta įgyvendinti imantis šių priemonių: 1) gruntinio vandens kokybės duomenų peržiūrėjimas iš monitoringo gręžinių; 2) sąvartyno uždengimo sistemos įrengimas, apimant sąvartyno dujų surinkimą, paviršinio vandens surinkimo ir šalinimo sistemos. Sąvartyno dujos bus surenkamos vamzdžiais, kurie tiesiogiai tieks sąvartyno dujas į išmetimo kameras, kuriose įrengti biofiltrai; 3) kaupo uždengimas ir teritorijos sutvarkymas. Formuojant Biržų miesto buitinių atliekų sąvartyno (Ožkiniškio) kaupą turi būt

atliekami papildomi darbai – iš visų pusių nukasami esamo kaupo šlaitai, nes jie yra už sklypo ribų, atliekas perkeliama į sąvartyno centrinę dalį. Tvarkant Kupiškio sąvartyną (Didžiagrašių), šių darbų atlikti nereikia. Sąvartynuose biodujų sistema įrengiama galutinai suformavus kaupo nupjautinės piramidės formos kaupo dalį, prieš jos uždengimą. Kaupo piramidės dalies dangos konstrukcija iš apačios į viršų numatoma tokia: suvaluotas eksploatacinis grunto sluoksniu perdengtų atliekų paviršius; 30 cm storio karjerinio žvyro drenažinis sluoksnis; bentonito kilimas; 70 cm storio sluoksnis iš inertinės medžiagos; 25 cm storio sluoksnis iš vietinio grunto; 5 cm storio sluoksnis iš augalinės žemės; apšėjimas žole. Toks kaupo uždengimas užtikrina gerą paviršinio vandens nutekėjimą ir uždengto sąvartyno kaupo plotas sumažėja. Remiantis

tyrimo išvadomis, sąvartynai nekelia realios grėsmės aplinkos objektams bei požeminio vandens vartotojams, tad filtrato surinkimo sistema nenumatyta. Uždarytiems sąvartynams UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras vykdys teritorijos priežiūrą, aplinkos monitoringą. Po sąvartynų uždarymo numatoma sąvartynų kontrolinio periodo trukmė – 30 metų. Šių sąvartynų uždarymo darbai eina į pabaigą. Liko atlikti kaupo uždengimo ir teritorijos sutvarkymo darbus.

Sąvartynai (Paprūdžių, Mignonų, Juodpėnų, Didžprūdėlių, Naujūkių, Kreipšių – visi sąvartynai yra Kupiškio rajone), kurių atliekų kiekis siekia iki 1000 m³ uždaromi vykdant šiuos darbus: surenkamos atliekos esančios už sąvartynų teritorijos; išardomi apsauginiai pylimai; atliekos iškasamos, pakraunamos ir išvežamos į artimiausią

sąvartyną esantį ne toliau kaip už 20 kilometrų; jei dirvožemis po sąvartynų yra vizualiai užterštas, jis taip pat iškasamas ir išvežamas kartu su atliekomis; išlyginama ir apželdinama užpilta teritorija, pastatomi apsauginiai ženklai, sutvarkomas kraštovaizdis. Šiuo metu visiškai sutvarkytas Paprūdžių sąvartynas.

Kiti sąvartynai tiek Biržų, tiek Kupiškio rajone uždaromi vykdant tokius darbus: surenkamos atliekos, esančios už sąvartynų teritorijos; sustandoms ir sutankinamos atliekos, kurių tūris po sutankinimo sumažėja apie 20 %; suformuojamas atliekų kaupai; sutankintos atliekos užpilamos gruntu, uždengiamas sluoksnio storis – 0,5 m; paviršiaus nuolydžio suformavimas; apželdinama užpilta teritorija; pastatomi apsauginiai ženklai bei sutvarkomas kraštovaizdis. Rengiant šių teritorijų uždarymo planą buvo nustatyta, kad dirvožemiui, požeminiam ir paviršiniam vandeniui nėra potencialios grėsmės, todėl dujų drenažo įrengti nereikia. Šiuo metu visiškai sutvarkytas yra Paryžės sąvartynas Kupiškio r. Kitų sąvartynų uždarymo darbus numatoma pradėti artimiausiu metu.

Įgyvendinus projektą, Biržų ir Kupiškio rajonuose, eksploatuojami sąvartynai atitiks visus ES nustatytus reikalavimus. Šių sąvartynų už-

darymas sumažins nepageidaujamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, kuriuos įtakoja: vėjo perneštos šiukšlės, kenkėjų bei parazitų trauka, požeminio bei paviršiaus vandens tarša nutekėjus kenksmingoms medžiagoms, nemalonus kvapas bei žala augalijai nuo susidariusių sąvartyno dujų. Siekiama, kad uždarytų sąvartynų teritorijose žaliuotų veja, kuri džiugintų gyventojų akis ir apie čia buvusį sąvartyną prisimintų tik vyresni vietos gyventojai.

Vykdant sąvartynų ir šiukšlynų uždarymo darbus regione veikia vienintelis Panevėžio regioninis nepavojingų atliekų sąvartynas Dvarininkų kaime Panevėžio rajone. Kupiškio, Rokiškio, Pasvalio ir Biržų rajonuose taip pat veikia kompostavimo ir didžiųjų atliekų tvarkymo aikštelės, o Rokiškyje ir Biržuose – atliekų perkrovimo stotys.

Projektas finansuojamas Europos Sąjungos Sanglaudos fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Projektą įgyvendina UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras.

Plačiau su vykdomu projektu galima susipažinti UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras tinklalapyje www.prac.lt.

Šio projekto viešinimo paslaugas teikia UAB „Socialinis institutas“.

NUOTRAUKA IŠ UAB PANEVĖŽIO REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS ARCHYVO

UAB PANEVĖŽIO REGIONO
ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS

